

Školitelský posudek disertační práce MgA. Barbory Etlíkové *Výzvy současné české divadelní kritiky*

Téma disertační práce Barbory Etlíkové je na první pohled zřejmé a jasné – současná divadelní kritika protnutá výrazně o vlastní bohatou divadelně-kritickou zkušenost. Po opakovaném čtení práce je pro mě ale Barbořina práce víc a více prací antropologickou, prací zaujatého pozorovatele zkoumajícího konkrétní lidskou situaci, jíž je situace divadelního kritika vrženého do konkrétních společenských, institucionálních, ekonomických a v neposlední řadě osobních, mnohdy též soukromých vztahů, aliancí, mezaliancí, aspirací apod. Jde o práci, která navíc – na rozdíl od mnohých antropologických výzkumů – nezkoumá situaci pro pozorovatele vnější, nýbrž situaci, jíž je součástí, již spoluutváří a která současně utváří jeho, resp. ji.

Od počátku, kdy jsme se nad Barbořiným výzkumem setkávali, jsem ji podněcoval k tomu, aby byla práce reflexí její praxe, jejího autorství, jejího zaujatého subjektu, který se bude snažit do určité míry usouvztažňovat, možná objektivizovat za pomoci toho, co nám současné metody zachycování divadelního díla umožňují a nabízejí, aniž bychom se jimi nechávali zotročovat. I proto je Barbořina práce hraniční, umístěná mezi teorií, praxí, ale i historií, třebaže hlavní akcent je položen na přítomnost, na to, kde se nacházíme jako ti, kteří se snaží vědomě dotvářet rozdílné divadelní tvary, jako ti, kteří se tyto tvary snaží nejen posuzovat a hodnotit, ale otevřeně jim porozumět, resp. svému vnímání, z něhož může jakési porozumění a hodnocení vyrůstat. Jde o otevřený projekt ve smyslu otevřenosti a respektu vůči tvarům, které Barbora nechce „kolonizovat“ připravenými systémy artikulace a rozumění – snad proto, že – jak přiznává – jí někdy zkrátka chybí, ale především proto, protože ji takový způsob nepříjde ničím stimulativní. Je to v jistém smyslu vstup do prostoru antropologie nepředpojatého vnímání, který mě osobně velmi zajímá. Je to pozvání na půdu, jejíž zveřejnění může být velmi riskantní.

Barbořiny práce si cením právě z tohoto důvodu – synkreze osobního, zkušenostního s velkým a otevřeným nadhledem. Tato synkreze ji umožňuje z jedné strany teoretické uchopení a odpružení od pasti subjektivismu, z druhé pak odpoutání se od falešné objektivizace. Barbora Etlíková tak přináší cennou zprávu o lidské situaci, která není v úplně dobrém stavu. Je to diagnóza a výzva v jednom.

Práce splňuje všechna potřebná kritéria a doporučuji ji k obhajobě.